

VALORACIÓ DELS COSTOS I BENEFICIS DEL SERVEI DE LA PRESSIÓ ARTERIAL

L'anàlisi realitzat per Salvador Tous revela que el resultat és deficitari per a la presa aïllada de la pressió i rendible per a AMPA i MAPA si s'arriba a un volum mínim, però en el servei intervenen factors assistencials que també cal valorar.

Salvador Tous i Trepà, titular d'oficina de farmàcia a la ciutat de Barcelona, amb MBA per l'EAE Business School i Master en Informació i Consell Sanitari, encarna el farmacèutic que busca l'equilibri entre la part professional de l'oficina de farmàcia i l'empresarial. No en va, essent vocal de la delegació a Catalunya de la Societat Espanyola de Farmàcia Familiar i Comunitària (SEFAC), també és soci de l'Associació de Farmàcies de Barcelona (AFB-FEFAC), de manera que queda palès el seu interès per les dues vessants de la professió.

A la seva farmàcia, situada al barri de Pedralbes, ofereix el servei de seguiment i control de la pressió arterial. A petició de FEFAC, ha realitzat una aproximació del balanç econòmic d'aquesta activitat per a l'oficina de farmàcia.

Per fer-ho, ha calculat els costos orientatius i beneficis que suposa la realització del servei -incloent les despeses en personal i els materials- en tres de les seves modalitats: Servei de mesura aïllada de la tensió arterial, el d'Automesura de la Pressió Arterial (AMPA) i el servei de Monitorització Ambulatòria de la Pressió Arterial (MAPA). Per a cadascun d'ells, ha tingut en compte el protocol establert consensuat per SEFAC i la Sociedad Española de Hipertensión-Liga Española para la Lucha contra la Hipertensión Arterial (SEH-LELHA), en el programa ImpactHta.

A continuació es mostra una aproximació al temps en funció del protocol i tipus de servei:

Servei de mesura aïllada de la tensió arterial (MAFC)

Segons el protocol, després de cinc minuts durant els quals el pacient es troba en repòs, se li realitza un mínim de dues

mesures, separades per dos o tres minuts, en el braç control. Si la diferència entre les dues mesures és $>5\text{mmHg}$, se'n realitzen dues més. Seguidament es fa la mitjana entre tots els resultats vàlids (sense la primera si la diferència és $>5\text{mmHg}$).

Si es tracta de persones grans amb mareig o que tinguin sensació de mareig, es realitza una mesura després d'un minut a peu dret (sense seure). Si la reducció de PAS $> 20\text{ mmHg}$ i/o PAD $> 10\text{ mmHg}$ es fa servir aquesta mesura per determinar el grau de control de la pressió arterial. A més, el servei inclou la valoració del farmacèutic dels resultats i consell sanitari o possible derivació.

El temps calculat per a la realització de les mesures se situa entre els 10 i els 20 minuts.

Servei d'Automesura de la Pressió Arterial (l'AMPA)

El servei de l'AMPA consisteix en el lloguer d'un tensiòmetre validat que permet fer les mesures a casa amb un protocol concret, la descarrega i anàlisi de dades obtingudes i elaboració d'un informe que ha de ser explicat al pacient i, si cal, derivar-lo al seu metge. Es té en compte que el procediment d'actuació es desenvolupa en dues fases. La primera consisteix en l'obtenció del consentiment informat, ex-

El servei de mesura aïllada de la tensió inclou la valoració del farmacèutic dels resultats i consell sanitari o possible derivació

plicació del servei i lliurament de l'aparell. Una segona fase inclou la recollida de les incidències, descàrrega i anàlisi de dades i comunicació amb el pacient. En aquesta modalitat del servei, cal valorar també els costos de l'aparell, el *software* i la impressió de l'informe. El temps dedicat a la primera fase es situa entre 5 a 10 minuts i, a la segona fase, entre 10 i 20 minuts.

Servei de Monitorització Ambulatòria de la Pressió Arterial (MAPA)

El servei consisteix en la col·locació d'un tensiòmetre que efectua mesures periòdiques dia i nit, la descàrrega i anàlisi de dades, l'elaboració d'un informe que ha de ser comentat al pacient i, si cal, derivar-lo al seu metge. El protocol a seguir i utilitzat és similar al de l'AMPA, però en el MAPA el cost de l'aparell és més elevat i el temps de la primera fase es situa entre 10 i 20 minuts i el de la segona entre 10 i 15 minuts.

Tous apunta que també es podria analitzar la despesa induïda i l'estalvi de temps de gestió en els serveis avançats com AMPA i MAPA, donat que no calen tantes MAFC.

Resultats

En el càlcul dels costos aproximats del servei, Tous ha valorat el cost de l'aparell (incloent-hi el termini d'amortització), el salari del farmacèutic vinculat al temps emprat per al desenvolupament del servei, així com el cost de consumibles (fullons informatius i fulls de resultats).

Segons els resultats, el servei de mesura aïllada de la tensió tindria un cost estimat de 2,6-5,18 euros. Per tant, si se li assignés un PVP d'1,5 euros i es realitzessin 300 l'any, el cost seria d'uns 1.650 euros en el supòsit de més dedicació de temps i l'ingrés anual de 450 euros; per tant, el servei seria deficitari. De fet, perquè comencés a resultar rendible, el preu a pagar pel pacient en el supòsit de màxima dedicació de temps hauria de ser de 6 euros (si es fessin 300 serveis anualment), totalment fora de mercat.

Pel que fa a l'AMPA, es calcula que tindria un cost 6,76 euros; per tant, si es fixés un PVP de 10 euros, es començarien a obtenir beneficis a partir dels quatre serveis anuals. Seguint aquests càlculs, si es portessin a terme per exemple 40 serveis l'any, s'obtindria un balanç positiu de 130 euros. Respecte al

Si es fixés un PVP de 10 euros al servei de l'AMPA, si es fessin 40 anuals, els beneficis serien de 130 euros

MAPA, amb un cost d'uns 13,96 euros per a la farmàcia, si se li assignés un preu de 40 euros i es portés a terme en 40 pacients l'any, s'obtindrien uns 1.041 euros de benefici.

És cert que els pacients que coneixen la dinàmica contribueixen a fer-ho tot més eficient, perquè es redueix el temps d'explicació o bé accepten l'espera amb normalitat. D'altra banda, els pacients que ho coneixen comprenen la seva utilitat i demanen *motu proprio* els serveis avançats, essent considerats aquests els més "rendibles". No obstant això, el més important és que el grau de control de la patologia serà en general més alt i tindran millors expectatives de salut. Per tant, és fonamental aconseguir un volum mínim de pacients usuaris habituals.

Conclusions

Tous explica a FEFAC que aquests càlculs permeten fer una aproximació del balanç econòmic del servei que no pretén ser exhaustiva, sinó orientar sobre els costos i beneficis que comporta. "Hem d'oferir serveis, però sempre tocant de peus a terra i essent conscients del que fem", assenyalà. "Els serveis tenen un cost i ens hem d'aproximar al cost real", afegeix.

Opina que, si el farmacèutic es limita als resultats, només seria recomanable la realització de l'AMPA i MAPA, i a partir d'un volum determinat de serveis. No obstant això, aquest farmacèutic comunitari dona molta importància a la presa aïllada de la tensió, i a fer-la bé, doncs considera que intervien altres factors més de pes i que són la base de la professió farmacèutica, com són el tracte personal amb

En la presa de la tensió intervien altres factors de pes i que són la base de la professió farmacèutica, com són el tracte personal amb l'usuari, el seguiment de la seva salut i l'Atenció Farmacèutica

l'usuari, el seguiment de la seva salut i l'Atenció Farmacèutica. "Són molt importants les aliances terapèutiques amb els pacients per assolir els objectius en salut", afirma. "A més, tenim un lloc insubstituïble en el seguiment del resultat del tractament. Amb la recepta electrònica s'han espaiat els temps entre visita mèdica i hi ha un segment de la població que l'únic sanitari que veu durant mesos és el farmacèutic comunitari", explica.

"Els serveis avançats permeten millorar, entre d'altres, la detecció de la hipertensió de bata blanca i possibles casos de tractaments que no compleixen adequadament amb la seva funció", conclou.